

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoP/22/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123207141
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6123207141.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Katkovej a sudcov JUDr. Amy Odalošovej a JUDr. Vladimíra Šalamúna, vo veci starostlivosti o maloletého K. A., narodeného XX. XX. XXXX a maloletého Q. A., narodeného XX. XX. XXXX, obaja bytom ako matka, obaja zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, deti rodičov - matky F. F. A., narodenej XX. XX. XXXX, trvale bytom A. XXXXX/XXD, B. B. a otca X. K. A., narodeného XX. XX. XXXX, trvale bytom A. XXXX/XX, B. B., o zvýšenie výživného na maloleté deti, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 38P/6/2023-100 zo 7. marca 2023, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 38P/6/2023-100 zo 7. marca 2023 potvrdzuje.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“ resp. „prvoinštančný súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom zo dňa 07. 03. 2023 uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletého Q. A., nar. XX. XX. XXXX (ďalej aj „maloletý Q.“) zvýšeným výživným zo sumy 150,- Eur mesačne na sumu 210,- Eur mesačne a na maloletého K. A., nar. XX. XX. XXXX (ďalej aj „maloletý K.“) zo sumy 150,- Eur mesačne na sumu 210,- Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom 12. 01. 2023 (I. výrok) a zročné výživné od 12. 01. 2023 do 07. 03. 2023 na maloletého Q. vo výške 120,- Eur a na maloletého K. vo výške 120,- Eur súd prvej inštancie otcovi povolil splácať v 15,- eurových mesačných splátkach na každé z maloletých detí spolu s bežným výživným až do zaplatenia, pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky, počnúc dňom právoplatnosti rozhodnutia (II. výrok), pričom týmto dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 32P/9/2017 zo dňa 24. 04. 2018 vo výroku o vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom (III. výrok). O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (IV. výrok).

Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že matka sa návrhom domáhala zvýšenia výživného na maloletého Q. v sume 280,- Eur mesačne a na výživu maloletého K. v sume 280,- Eur mesačne, a to s účinnosťou od podania návrhu.

Otec vo vyjadrení k návrhu matky na zvýšenie výživného na maloleté deti nesúhlasil so zvýšením výživného na maloleté deti s poukazom na jeho aktuálnu majetkovú situáciu. Navrhol zvýšenie výživného maloletého Q. v sume 170,- Eur a na maloletého K. v sume 170,- Eur.

Kolíznym opatrovníkom vo vyjadrení k návrhu matky navrhol výživné na maloleté deti primerane zvýšiť podľa možností, schopností a majetkových pomerov otca, a to s prihliadnutím na vek a odôvodnené potreby maloletých detí.

Súd prvej inštancie zistil, že o predchádzajúcej úprave výživného na maloleté deti bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 32P/9/2017-107 dňa 24. 04. 2018, pričom otcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletých detí výživným v sume 150,- Eur mesačne na každé maloleté dieťa zvlášť, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 78 ods. 1 veta prvá, § 78 ods. 3, § 75 ods. 1, § 62 ods. 1, 2, 4, 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Zákon o rodine“ resp. „ZoR“), článku 3 Dohovoru o právach dieťaťa.

Súd prvej inštancie konštatoval, že každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa. Základnou podmienkou správneho určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu je vyhodnotenie nákladov na pokrytie odôvodnených potrieb dieťaťa. Odôvodnené potreby dieťaťa môžu byť rôzne podľa okolností jednotlivého prípadu. Sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa, od jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a podobne. Zároveň sú však bezprostredne ovplyvňované reálnymi schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi rodičov. Pokiaľ sú tieto obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. Pri rozhodovaní o výživnom je nevyhnutné uvažovať tiež o potrebách vyskytujúcich sa nepravidelne za dlhšie obdobie, prípadne o potrebách celkom náhodných, uspokojenie ktorých vyžaduje spravidla vyššie náklady.

Ustanovenie § 78 ods. 1 Zákona o rodine umožňuje súdu, aby v prípade zmeny pomerov bolo zmenené súdne rozhodnutie o výživnom. Súdna prax ustálila, že zmena pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu výživného stanovenú súdom, musí byť takej povahy, aby bol daný reálny dôvod zmeniť už vydané súdne rozhodnutie. Zákonnými kritériami zostávajú odôvodnené potreby dieťaťa a schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného rodiča.

Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že od predchádzajúcej úpravy výživného na maloleté deti uplynulo takmer päť rokov. V tom čase mali maloleté deti 12 rokov, navštevovali 6. ročník základnej školy, jazykovú triedu. Maloleté deti chodili do školy pešo, stravovali sa v škole za mesačný poplatok 25,- Eur. Maloletý Q. navštevoval v základnej umeleckej škole odbor hru na klavír za mesačný poplatok 8,- Eur a za polročný poplatok 10,- Eur, dvakrát ročne chodil na sústredenie so speváckym zborom za poplatok 20,- Eur, maloletému sa kupovalo koncertné oblečenie za jeden rok v hodnote 45,- Eur. Maloletý nosil okuliare, ktoré sa vymieňali jedenkrát ročne v hodnote 80,- Eur až 100,- Eur. Maloletý K. navštevoval v základnej umeleckej škole odbor spev za mesačný poplatok 8,- Eur a polročný poplatok 10,- Eur a taktiež odbor hru na klavíri. Maloletý K. bol členom speváckeho zboru a s jeho návštevou vznikali rovnaké náklady ako u maloletého Q.. Maloletý K. nosil okuliare, ktoré boli kúpené v hodnote 100,- Eur. Maloleté deti chodili na doučovanie z francúzskeho jazyka za mesačný poplatok 30,- Eur za jedno dieťa.

Mesačné výdavky na bývanie matky predstavovali sumu 236,60 Eur.

Otec mal mesačné výdavky na bývanie vo výške 175,- Eur. Otec dosahoval čistý mesačný príjem vo výške 724,70 Eur, z činnosti v dychovej kapele mal príjem 600,- Eur ročne. Matka dosahovala u zamestnávateľa čistý mesačný príjem vo výške 793,82 Eur. Matka bola SZČO, pričom z moderovania mala ročný príjem vo výške 6 720,- Eur.

Aktuálne maloleté deti navštevujú strednú školu, Q. K. v V.X. - bilingválnu sekciu, kde po prvom ročníku prestúpili z U. T. Q. v H. Q.. Výdavky na maloletých sa zvýšili, majú odlišné voľnočasové aktivity, maloletý Samuel skateboarding a maloletý Timotej koncerty, kino. Z uvedeného je nesporné, že od predchádzajúcej úpravy vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom sa pomery zmenili, zvýšil sa mesačný príjem otca aj matky, náklady na maloletého Q. a K. sa nepochybne zvýšili v súvislosti s ich vývinom a každodennými potrebami, záujmovými činnosťami, v neposlednom rade podľa informácií dostupných na webovej stránke Štatistického úradu Slovenskej republiky došlo k výraznému vzrastu cien za potraviny, energie, pohonné hmoty atď.

Otec je aktuálne zamestnaný v Rozhlase a televízii Slovensko s priemernou čistou mesačnou mzdou vo výške 774,20 Eur. Otec má tiež priemerný čistý mesačný príjem z „čiastočného úväzku“ z výučby na Konzervatóriu J.L. Bellu vo výške 207,57 Eur a na základe dohody o pracovnej činnosti so spoločnosťou VÍNO MATYŠÁK, s.r.o., IČO: 35 836 113 má otec príjem priemerne 27,33 Eur mesačne.

Priemerný mesačný príjem matky od zamestnávateľa Rozhlas a televízia Slovensko predstavuje sumu 877,03 Eur. Matka mala príjem aj z činnosti pre občianskeho združenia ČERVENÝ NOS Clowndoctors, IČO: 30 855 748 za rok 2022 spolu vo výške 930,10 Eur. Matka je naďalej samostatne zárobkovo činná osoba a jej príjmy za zdaňovacie obdobie 2021 z podnikania predstavovali sumu 13 453,70 Eur a výdavky 9 805,02 Eur.

Z uvedeného vyplynulo, že k zmene pomerov došlo tak na strane maloletých detí ako oprávnených na výživné, ako aj na strane ich rodičov, pričom zmena pomerov je základným predpokladom pre rozhodnutie o zmene vyživovacej povinnosti.

Súd prvej inštancie poukázal na to, že matka vyčísliła výdavky na maloletého Q.: ZRŠ - 20,- Eur, pomôcky na začiatku školského roka - 50,- Eur, stužková - 100,- Eur ročne, školné - 100,- Eur ročne, pomôcky - 20,- Eur mesačne, odievanie - 25,- Eur, hygiena - 20,- Eur, zmrazenie krvi - 20,- Eur na rok, cestovné - 10,- Eur mesačne, topánky na skateboard 3 x 70,- Eur ročne, vstup do depa - 24,- Eur mesačne, maloletý cestuje mesačne do L., F., I. - 10,- Eur mesačne, lieky a doplnky - 7,- Eur na mesiac, školské výlety - 50,- Eur na rok. Maloletý absolvoval lyžiarsky kurz s poplatkom 80,- Eur a s vreckovým, doučovanie z nemčiny 70,- Eur - 80,- Eur mesačne, výdavky s problematickou pleťou - 10,- Eur mesačne, vreckové - 25,- Eur mesačne, vodičský preukaz - 960,- Eur.

Matka špecifikovala výdavky na maloletého K.: ZRŠ - 20,- Eur, pomôcky na začiatku roka - 50,- Eur, stužková - 100,- Eur ročne, školné - 100,- Eur ročne, pomôcky - 20,- Eur mesačne, odievanie - 25,- Eur, hygiena - 20,- Eur, výdavky na problematickú pleť - 10,- Eur mesačne, zmrazenie krvi - 20,- Eur na rok, cestovné - 10,- Eur mesačne, výlety - 50,- Eur ročne. Matka poukázala na to, že maloletý K. má cestovať do T., s čím jej vzniknú výdavky vo výške 490,- Eur a za stravu. Matka zaplatila za výlety, lyžovačku, skipasy na deň sumu 150,- Eur. Výdavky matka s doučovaním z nemčiny vyčísliła v sume 70,- Eur - 80,- Eur mesačne, na koncerty a do kina - 25,- Eur mesačne, vreckové - 25,- Eur mesačne. Matka maloletému zaplatila lyžiarsky kurz v sume 80,- Eur a vreckové.

Matka uviedla výdavky na domácnosť: byt - 134,- Eur, elektrina - 42,- Eur, televízia, internet a paušál - 72,- Eur, hypotéka - 355,- Eur, pôžička na parkovacie miesto - 108,- Eur, ročné poistenie nehnuteľnosti - 124,- Eur, komunálny odpad - 117,- Eur na 3 osoby, strava - 500,- Eur.

Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o vyživovacej povinnosti otca na maloleté deti vzal do úvahy mesačné výdavky na maloletého Q. v rozsahu: 22,49 Eur - pomerne ročné výdavky súvisiace so školou (20,- Eur - ZRŠ, 50,- Eur - pomôcky, 100,- Eur - stužková, 100,- Eur školné), 20,- Eur - pomôcky do školy, 25,- Eur - oblečenie, 20,- Eur - hygiena, cestovné - 10,- Eur, topánky na skateboarding 8,33 eur (100,- Eur ročne), vstup do depa - 24,- Eur mesačne, skate park L., I., F. - 10,- Eur, lieky, doplnky - 7,- Eur, doučovanie nemčiny - 80,- Eur, výdavky na problematickú pleť - 10,- Eur, vreckové - 25,- Eur, strava 150,- Eur.

Ďalej súd prvej inštancie vzal do úvahy mesačné výdavky na maloletého K.: 22,49 Eur - pomerne ročné výdavky súvisiace so školou (20,- Eur ZRŠ, 50,- Eur - pomôcky, 100,- Eur - stužková, 100,- Eur - školné), 20,- Eur - pomôcky do školy, 25,- Eur - oblečenie, 20,- Eur - hygiena, liečba pleti - 10,- Eur, cestovné - 10,- Eur, doučovanie nemčiny - 80,- Eur, kino a koncerty - 25,- Eur, výlety - 4,16 Eur, vreckové - 25,- Eur, strava - 150,- Eur.

V súvislosti s bývaním a s ostatnými nákladmi súd prvej inštancie prihladol na výdavky matky: úhrada za byt - 134,- Eur, elektrina - 42,- Eur, internet a TV - 72,- Eur, ročné náklady poplatkov za komunálny odpad - 117,- Eur, súhrnne vo výške 257,75 Eur mesačne, čo predstavuje na jednu osobu v domácnosti sumu 86,- Eur. Spolu teda reálne mesačné náklady na maloletého Q. predstavujú sumu 497,82 Eur a na maloletého K. sumu 477,65 Eur.

Súd prvej inštancie nezohľadnil matkou uvádzané výdavky na psa, keďže ide o výdavky, ktoré matka musí hradiť bez ohľadu na to, či maloleté deti s ňou žijú v spoločnej domácnosti, s týmito výdavkami musí počítať každý vlastník resp. chovateľ psa a nejedná sa o nevyhnutné výdavky, ktoré bezprostredne súvisia so starostlivosťou o maloleté deti. Súd prvej inštancie taktiež nezohľadnil výdavky, ktoré matka uviedla v súvislosti so zmrazením krvi, jazykovými a lyžiarskymi pobytmi, ktoré súd prvej inštancie považoval za nadštandard a nemožno ich hodnotiť ako bežné výdavky maloletých detí.

Hoci otec namietal výdavky maloletých, ktoré matka hradí v súvislosti s doučovaním z nemčiny, súd prvej inštancie ich považoval za opodstatnené, keďže maloletí menili školu a museli sa adaptovať na vyučovací proces na gymnáziu, ktoré aktuálne navštevujú.

V súvislosti s výdavkami na obuv na skateboarding ohľadne maloletého Q. (3 x 70,- Eur ročne) súd prvej inštancie zohľadnil tento výdavok len do výšky 100,- Eur ročne, keďže túto obuv je možné kúpiť aj za nižšiu cenu.

Čo sa týka mesačných výdavkov na stravu maloletých, súd prvej inštancie zohľadnil sumu 150,- Eur na každého maloletého, pretože pre ich zdravý fyzický vývin potrebujú pravidelnú a kvalitnú stravu. Súd prvej inštancie podotkol, že maloletí sú takmer dospelí a je všeobecne známa aj tá skutočnosť, že ceny potravín sa za posledné obdobie rapídne zvýšili, preto súd prvej inštancie sumu 150,- Eur - výdavok na stravu považoval za opodstatnený.

Súd prvej inštancie mal preukázané, že matka má aktuálne čistý mesačný príjem od zamestnávateľa Rozhlas a televízia Slovensko vo výške 877,03 Eur, taktiež mala ročný príjem aj od občianskeho

združenia ČERVENÝ NOS Clowndoctors netto vo výške 930,10 Eur a z podnikania a z inej zárobkovej činnosti a z prenájmu mala matka za zdaňovacie obdobie 2021 príjem 13 453,70 Eur a výdavky vo výške 9 805,02 Eur. Podľa vyjadrení matky na pojednávaní si matka vie v súčasnosti privyrobiť ako SZČO 800,- Eur - 900,- Eur. Matka je jedinou vlastníčkou bytu a má spoluvlastnícky podiel k rodinnému domu a k iným pozemkom. Matka nemá inú vyživovaciu povinnosť.

Súd prvej inštancie zistil, že priemerný čistý mesačný príjem otca predstavuje sumu 1 008,53 Eur. Otec má priemerný čistý mesačný príjem od zamestnávateľa Rozhlas a televízia Slovensko vo výške 774,20 Eur, z výučby na Konzervatóriu J.L. Bellu vo výške 207,57 Eur a z dohody o pracovnej činnosti s VÍNO MATYŠÁK, s.r.o. vo výške 27,33 Eur. Otec je vlastníkom bytu a osobného vozidla zn. TOYOTA YARIS, EVČ: H. XXX H.. Otec inú vyživovaciu povinnosť nemá. Otec má 23 rokov prax v rozhlase, je vyštudovaný učiteľ slovenčiny a hudobnej výchovy, na konzervatóriu učí javiskovú reč. Matka tvrdila, že otec si privyrába aj doučovaním, čo otec na pojednávaní poprel. Mesačné výdavky otca predstavujú výživné v sume 300,- Eur, nájomné 140,- Eur, energie 45,- Eur, televízia a internet 20,- Eur, koncesionárske poplatky 5,- Eur, smeti 5,- Eur, pohonné hmoty 50,- Eur, poisťka motorového vozidla 8,- Eur, poisťka za byt 14,- Eur, strava 180,- Eur, spolu 767,- Eur.

Súd prvej inštancie bol toho názoru, že aktuálne je v možnostiach a schopnostiach otca vzhľadom na jeho vek, schopnosti, jeho zameranie, dosahovať príjem, z ktorého sa dokáže podieľať na úhrade nákladov na odôvodnené potreby maloletých detí. Otec síce na pojednávaní uvádzal, že má zdravotné obmedzenia (navštevuje psychiatra, má depresiu), avšak tieto obmedzenia mu evidentne nebránia vykonávať rôznorodú pracovnú činnosť od brigád vo vinárstve po učenie. Súd prvej inštancie podotkol, že plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom je ich zákonná povinnosť a plnenie tejto povinnosti má prednosť pred uspokojením vlastných potrieb rodiča.

Podľa názoru súdu prvej inštancie je v schopnostiach a možnostiach otca, aby platil o 60,- Eur vyššie výživné na každé maloleté dieťa.

Je nepochybné, že v súvislosti so zvyšovaním cien energií a potravín sa zvýšili a budú zvyšovať aj výdavky otca na život, avšak každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojovanie svojich vlastných potrieb, pričom zákon nerozlišuje, či ide o nevyhnutné životné potreby rodiča, alebo potreby iné. Otec síce poprel tvrdenie matky, že si v súčasnosti privyrába doučovaním, avšak súd prvej inštancie nevidel dôvod, prečo by si otec práve doučovaním nemohol navýšiť svoj doterajší príjem. Otec má dostatočný časový priestor na prácu pre vinársku spoločnosť, z ktorej má len malý príjem (27,33 Eur mesačne), preto by mohol otec zvážiť, či by nebolo vhodné aby tento čas venoval práve doučovaniu, z čoho by mohol mať podstatne vyšší príjem.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd prvej inštancie rozhodol o zvýšení vyživovacej povinnosti otca voči maloletému M. zo sumy 150,- Eur mesačne na sumu 210,- Eur mesačne a na maloletého K. zo sumy 150,- Eur mesačne na sumu 210,- Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom 12. 01. 2023. Hoci matka navrhovala, aby súd prvej inštancie zvýšil výživné pre každého z maloletých na sumu 280,- Eur, súd prvej inštancie návrhu matky v celom rozsahu nevyhovel, pretože matka odôvodňovala potrebu zvýšenia vyživovacej povinnosti aj s výdavkami, ktoré súd prvej inštancie nepovažoval za bežné ale nadštandardné.

Podľa názoru súdu prvej inštancie matka sa na rozdiel od otca, aj na úkor svojho zdravia sa snaží maloletým dopriať veci a zážitky, ktoré presahujú základné odôvodnené potreby maloletých detí, či už ide o jazykové pobyty, lyžiarske zájazdy, dovolenky, drahšiu obuv a drahšie notebooky. Súd prvej inštancie vzal do úvahy aj skutočnosť, že vzhľadom na vynaloženú snahu zo strany matky je jej životná úroveň o niečo vyššia ako životná úroveň otca, preto si matka môže dovoliť znášať aj vyššie náklady v súvislosti s maloletými. Matka by však o vyšších výdavkoch, ktoré je nevyhnutné vynaložiť, napr. ako to bolo pri kúpe notebookov, mala informovať otca a skúsiť nájsť spoločné riešenie, aby tento typ výdavkov nebol vyložené len „na pleciach“ matky.

Súd prvej inštancie podotkol, že je v možnostiach otca, vzhľadom na jeho schopnosti a majetkové pomery prispievať na výživu maloletých detí v súdom určenej výške a takto určené výživné považoval súd prvej inštancie za primerané vzhľadom na odôvodnené náklady maloletých detí, touto výškou výživného budú pokryté aspoň ich základné potreby. Otec by si mal ale uvedomiť, že maloletí sú už takmer dospelí ľudia a ich výdavky sa budú len zvyšovať, preto by mal vyvinúť väčšiu snahu v súvislosti so zabezpečovaním potrieb maloletých detí, a to aj nad rámec súdom určenej vyživovacej povinnosti. Otcovi vznikla tiež povinnosť zaplatiť zročné výživné za obdobie od 12. 01. 2023 do 07. 03. 2023 (do rozhodnutia vo veci samej) vo výške 120,- Eur na maloletého Q. a vo výške 120,- Eur na maloletého K., čo predstavuje rozdiel medzi zvýšeným výživným a pôvodným uhrádzaným výživným. Súd prvej inštancie zameškané výživné povolil otcovi splácať v sume 15,- Eur mesačne na každé z maloletých

detí spolu s bežným výživným až do jeho zaplatenia, pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky, a to počnúc dňom právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Pri určení výšky splátok súd prvej inštancie zohľadnil výšku zameškaného výživného, príjem otca, ako aj dobu splatnosti zameškaného výživného.

Súd prvej inštancie zároveň samostatným výrokom vyslovil, že týmto rozhodnutím dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 32P/9/2017 zo dňa 24. 04. 2018 vo výroku o vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom.

O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších právnych predpisov (ďalej aj „CMP“).

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie otec podal včas odvolanie. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie eventuálne rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a uložil mu povinnosť prispievať na výživu maloletého Q. zvýšeným výživným zo sumy 150,- Eur na sumu 180,- Eur a na maloletého K. zo sumy 150,- Eur na sumu 180,- Eur, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom 12. 01. 2023 a zročné výživné od 12. 01. 2023 do 07. 03. 2023 na maloletého Q. v sume 60,- Eur a na maloletého K. v sume 60,- Eur mu povolil splácať v mesačných splátkach vo výške 7,50 Eur na každé z maloletých detí spolu s bežným výživným až do úplného zaplatenia, pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky, počnúc dňom právoplatnosti rozhodnutia. O trovách konania navrhol rozhodnúť tak, aby odvolací súd ich náhradu nepriznal žiadnemu z účastníkov konania.

Odvolanie odôvodnil odvolacími dôvodmi podľa § 365 ods. 1 písm. h), 1) Civilného sporového poriadku v znení neskorších právnych predpisov (ďalej aj „CSP“).

Poukázal na to, že príjem matky (30 000,- eur) je neporovnateľne vyšší ako jeho príjem (9 000,- Eur). Na pojednávaní uviedol, že je dlhodobo v psychiatrickej starostlivosti. Pracuje na hrane svojich fyzických a psychických síl. Jeho zdravotný stav mu neumožňuje pracovať viac. Na túto skutočnosť však súd prvej inštancie vôbec neprihliadol. Robí všetko preto, aby nebol zdravotne ťažko postihnutý.

3. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Podotkol, že od predchádzajúcej úpravy výživného na maloleté deti uplynula doba viac ako päť rokov, pričom na strane maloletých detí došlo ku zmene pomerov, pretože sú vekovo starší a t.č. navštevujú strednú školu. Je teda nepochybné, že sa matke zvýšili výdavky na uspokojovanie ich potrieb.

4. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie „zanechal v plnom znení.“

Súd prvej inštancie bral do úvahy znížené výdavky na maloleté deti (viď stravné len 5,- Eur na deň na jedno maloleté dieťa), čo je nepostačujúce.

Uviedla, že si neuplatnila výdavky v súvislosti so svojím stravovaním a s cestovaním. Podľa jej názoru by mal otec chodiť do zamestnania pešo.

Súd prvej inštancie vzal do úvahy len tie najnevyhnutnejšie výdavky. Napriek tomu považovala za štandard, že rodičia sa snažia obohatiť život deťom rôznymi zážitkami, ktoré upevňujú vzťah v rodine a plnohodnotne vyplňajú voľný čas. Ona „prijala“ rozhodnutie súdu prvej inštancie a „nadštandard v podobe lyžovania, výletov a DV“ sa naďalej bude snažiť zabezpečiť sama, kým jej to zdravie dovolí.

Uviedla, že z lustrácie otca v Sociálnej poisťovni vyplynulo, že vymeriavacím základom za posledných 6 mesiacov bola suma 1 291,19 Eur, takže jeho príjem bol o 90,- Eur vyšší ako jej príjem v RTVS. Podotkla, že v jej čistej mzde bol započítaný aj daňový bonus na maloleté deti.

Ona má rovnakú pracovnú zmluvu v RTVS, pričom ostatné príjmy (SZČO) zarába v čase, keď otec oddychuje v prírode, spí, relaxuje a venuje sa svojmu zdraviu. Je po ťažkej operácii krčnej chrbtice a myómov, i napriek tomu pracuje a je SZČO.

Vysokou hypotékou otca vyplatila, a preto si otec kúpil byt v hotovosti, takže otec nemá záväzky voči banke.

Zdôraznila, že o zvýšenie výživného žiadala až po piatich rokoch.

5. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu matky zopakoval, že trpí ťažkou psychiatrickou diagnózou, pracuje v RTVS a učí na konzervatóriu. Pracuje na hrane svojich psychických a fyzických síl. Oddychuje doma, nakoľko mu únava iné nedovolí. Nedokáže zaspáť v inom prostredí, ako v domácom, preto neabsolvoval

dovolenky s maloletými deťmi. Jeho diagnóza sa prejavuje chronickou únavou, zlé dni striedajú dni horšie, a tak si nemôže takmer nič plánovať.

6. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a odvolaním napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

7. Podľa ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutočný stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel ku správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Súd prvej inštancie neporušil právo účastníkov na spravodlivý proces, pretože v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Naopak, prvoinštančný súd ich náležitým spôsobom posúdil súhrnne v celom rozsahu a aj ich náležite vyhodnotil (rešpektujúc zásady formálnej logiky).

9. Súd prvej inštancie vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozsudku koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné. Rozsudok súdu prvej inštancie je presvedčivý, premisy zvolené v rozsudku, rovnako ako aj závery, ku ktorým dospel, sú racionálne a aj spravodlivé. Odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku je dostatočne vyčerpávajúce a zodpovedá kritériám uvedeným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku preto poukazuje len na určité najzásadnejšie aspekty, ktorými reaguje na argumenty otca v odvolaní.

10. Podľa ustanovenia § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

11. Pri rozhodovaní o zmene výživného treba porovnať okolnosti dôležité pre určenie výživného tak v čase skoršieho rozhodnutia, ako aj v čase nového rozhodnutia. Zákon o rodine explicitne nevyžaduje na zmenu súdnych rozhodnutí podstatnú zmenu okolností, napriek tomu, vzhľadom na konštrukciu tejto okolnosti ako výnimky zo zásady nezmeniteľnosti súdnych rozhodnutí, ktorá smeruje k právnej istote, sa vyžaduje, aby k vydaniu nového rozhodnutia došlo len vtedy, ak ide o zmenu závažnejšieho charakteru. Nie je žiaduce a prípustné reparovať právoplatné rozhodnutie pre nepodstatnú zmenu v pomeroch. V zmysle záverov aplikačnej praxe preto treba prihliadať na všetky okolnosti, ktoré by mohli byť podkladom pre zmenu výživného. Dôvodom na zmenu rozhodnutia však budú len prípady, ak sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov. Relevantnosť zmeny sa zisťuje porovnaním tvrdených a preukázaných nových pomerov s pôvodnými pomermi (významnými z hľadiska určovania vyživovacej povinnosti) tak, ako boli zistené v príslušnom súdnom spise vzťahujúcom sa k predchádzajúcemu súdnemu rozhodnutiu. Tým je odôvodnená požiadavka na dôkladné zistenie skutkovej situácie v rámci konaní o výživnom. Zmenu pomerov možno vymedziť ako zmenu rozhodujúcich kritérií v porovnaní so skutkovým stavom existujúcim v čase predchádzajúcom rozhodnutiu súdu. Z daného vyplýva, že existenciu zmeny, ktorá dosahuje relevantnú intenzitu pre zmenu rozhodnutia, posúdi súd a to porovnaním okolností dôležitých pre určenie výživného a to v čase skoršieho rozhodnutia, ako aj v čase nového rozhodnutia. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je iba závažnejšia zmena pomerov, čím sa rozumie výrazná zmena tých okolností na strane oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom, ktorá môže spočívať buď v zmene subjektívnych ale i objektívnych skutočností, ktoré súvisia so zmenou v oblasti príjmových pomerov, výdavkov, celkových majetkových pomerov, zmenou potrieb dieťaťa z dôvodu začiatku plnenia školskej dochádzky, prechodom medzi jednotlivými stupňami školského systému, zmenou zdravotných pomerov, stratou zamestnania, dlhodobou práceneschopnosťou, vznikom novej vyživovacej povinnosti, nadobudnutím spôsobilosti dieťaťa samostatne sa živiť a pod..

12. Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie v posudzovanej veci správne v súlade s ustálenou judikatúrou porovnal aktuálne pomery na strane maloletých detí i na strane rodičov v porovnaní s prechádzajúcou úpravou výživného vychádzajúc z rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 32P/9/2017-107 zo dňa 24. 04. 2018.

13. Keďže otec si svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom plní len v obmedzenom rozsahu (t. j. v sume, ktorá bola určená pôvodným rozhodnutím), pričom v súvislosti s platením výživného otec nezohľadnil to, že u maloletých detí došlo k zmene pomerov, preto na základe návrhu matky musel o zvýšení výživného rozhodnúť súd.

14. Podľa ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

15. Zákonná vyživovacia povinnosť rodičov k deťom má zabezpečiť uspokojenie všetkých životných potrieb dieťaťa, ktorých uspokojenie je potrebné pre jeho všestranný telesný a duševný vývoj. Za týmto účelom zákonodarca v § 62 ods. 5 Zákona o rodine stanovil, že vyživovacia povinnosť má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Určenie jej rozsahu vychádza z dvoch základných hľadísk. Prvým aspektom sú odôvodnené potreby dieťaťa a druhým aspektom sú individuálne schopnosti, možnosti a majetkové pomery každého z rodičov. Odôvodnené potreby sú najmä náklady spojené s jeho výživou, ošatením, bývaním, starostlivosťou o zdravie, ako aj náklady so vzdelávaním a výchovou.

16. Odvolací súd uvádza, že v posudzovanej veci boli splnené zákonné podmienky na zvýšenie výživného na maloleté deti, pretože primárnou zákonnou podmienkou pre určenie (eventuálne zvýšenie) výživného je zabezpečenie oprávnených potrieb oprávnenej osoby, teda v tomto prípade maloletého Q. a K.. Je nesporné, že ich oprávnené potreby od predchádzajúcej úpravy výživného, teda od roku 2018 vzrástli, čo je objektívne dané jednak všeobecným nárastom všetkých nákladov, ale nárast nákladov na ich výživu a na uspokojenie ich osobných potrieb sa prirodzene prejavil i v súvislosti s ich vekom, zmenou štúdia (aktuálne sú študentami gymnázia), v súvislosti so zdravotným stavom maloletých detí, s ich záujmami.

17. Určená výška zvýšeného výživného zohľadňuje i to, že osobnú starostlivosť o maloleté dieťa zabezpečuje (i v čase predchádzajúcej úpravy výživného) zabezpečovala výhradne matka, a že táto jej osobná starostlivosť fakticky predstavuje naturálny ekvivalent materiálnej hodnoty, čiastočne zodpovedajúci tomu, čo je otec povinný im poskytovať vo forme výživného.

18. Tým, že súd prvej inštancie uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletých detí zvýšeným výživným odo dňa podania návrhu, realizoval splnenie primárnej zákonnej podmienky pre určenie výživného, ktorou je zabezpečenie časti oprávnených potrieb maloletých detí ako nezaplatených detí v rozsahu primeranom životnej úrovni povinného rodiča, teda otca. Je nepochybné, že zvýšené výživné v sume 210,- Eur mesačne pokryje len časť nevyhnutných potrieb maloletých detí a na úhrade zostávajúcej časti potrieb musí participovať ich matka.

19. Pokiaľ otec upozorňoval na svoj nepriaznivý zdravotný stav, odvolací súd konštatuje, že z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by zdravotný stav absolútne, resp. čiastočne otca diskvalifikoval z možnosti dosahovať príjem z pracovnej činnosti. Práve naopak, súd prvej inštancie správne prihliadol na to, že otec má príjem z výkonu pracovnej činnosti a na výšku čistého príjmu otca, ktorý dosahuje u svojich zamestnávateľov.

20. Súd prvej inštancie správne prihliadol i na to, že otec je vlastníkom nehnuteľnosti i hnutelných vecí (motorového vozidla), a teda nejde o osobu, ktorá by nevlastnila žiaden majetok.

21. Odvolací súd ďalej zdôrazňuje, že podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred ostatnými výdavkami povinného rodiča.

22. Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o zvýšení výživného zistil skutočný stav a na základe neho rozhodol vecne správne, pričom zohľadnil všetky zákonné aspekty a s účinnosťou odo dňa podania návrhu zvýšil vyživovaciu povinnosť otca voči maloletému M.a K. tak, že počnúc dňom 12. 01. 2023 otec je povinný prispievať na výživu maloletého Q. sumou 210,- Eur mesačne (zo sumy 150,- Eur mesačne) a na výživu maloletého K. sumou 210,- Eur mesačne (zo sumy 150,- Eur mesačne). Podľa názoru odvolacieho súdu takto určené výživné zabezpečí pokrytie časti základných potrieb maloletého Q. a maloletého K..

23. Odvolací súd zdôrazňuje, že zákonná úprava kladie dôraz na povinnosť každého rodiča upraviť si svoje osobné a zárobkové pomery tak, aby v prvom rade bol schopný plniť si riadne a včas vyživovaciu povinnosť voči svojim nezaopatreným potomkom. V tomto prípade sa odvolací súd stotožňuje s názorom prvoinštančného súdu, že je v schopnostiach a možnostiach otca platiť zvýšené výživné v prvoinštančným súdom určenej výške, a to i s prihliadnutím na zdravotný stav otca.

24. V konaní nebolo sporné, že otec v období od 12. 01. 2023 do 07. 03. 2023 neplatil zvýšené výživné na maloleté deti, preto súd prvej inštancie správne rozhodol aj o zročnom zvýšenom výživnom.

25. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 387 ods.1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil vrátane závislého výroku o trovách konania (IV. výrok), pretože súd prvej inštancie správne pri rozhodovaní o trovách konania aplikoval ustanovenie § 52 CMP.

26. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania aplikoval odvolací súd ustanovenie § 57 CMP, ktoré ustanovuje: „O povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.“ Odvolací súd v súlade s ustanovením § 52 CMP vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže CMP neustanovuje inak.

27. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP)

Podľa ustanovenia § 447 CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak a) bolo podané oneskorene, b) bolo podané neoprávnenou osobou, c) smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d) nemá náležitosti podľa § 428, e) neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f) nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

Odvolací súd poučuje účastníkov v zmysle ustanovenia § 160 CSP o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou a o možnosti požiadať Centrum právnej pomoci o predbežné poskytnutie právnej pomoci v zmysle § 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytnutí právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení ďalších zákonov.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).